

JOHN STRAWSON
**“HEM DE COMENÇAR A PARLAR
AMB MÉS MODÈSTIA DE DRETS
HUMANS I DEMOCRÀCIA”**

PER LALI SANDIUMENGE

David Campos

A John Strawson se li dóna bé desafiar idees preconcebudes. Assegura, per exemple, que a les societats occidentals ens falta molt per aprendre sobre drets humans, i rebutja els estereotips sobre l'altre i l'orientalisme, el concepte que va encunyar Edward Said i que ell ha aplicat al camp de l'estudi legal. Director dels programes de postgrau de dret de la University of East London, especialista en dret internacional, jurisprudència islàmica i Pròxim Orient, Strawson va cloure les jornades sobre les noves realitats als països mediterranis que van organitzar la UOC i l'Institut Europeu de la Mediterrània amb la conferència "Acceptar el repte dels drets humans universals". Molt oportú quan s'acaben de commemorar els 60 anys de la Declaració Universal de Drets Humans. La història d'un fracàs?

“DEBEMOS EMPEZAR A HABLAR CON MÁS MODESTIA DE DERECHOS HUMANOS Y DEMOCRACIA”

A John Strawson le gusta desafiar ideas preconcebidas. Asegura, por ejemplo, que a las sociedades occidentales les falta mucho por aprender sobre derechos humanos y rechaza los estereotipos sobre el otro y el orientalismo, el concepto que acuñó Edward Said hace treinta años y que él ha aplicado al campo del estudio legal. Director de los programas de posgrado de derecho de la University of East London, especialista en derecho internacional, jurisprudencia islámica y Oriente Medio, Strawson clausuró las jornadas sobre nuevas realidades en los países del Mediterráneo que organizaron la UOC y el Instituto Europeo del Mediterráneo con la conferencia "Aceptar el reto de los derechos humanos universales". Muy oportuno cuando se acaban de conmemorar los 60 años de la Declaración Universal de Derechos Humanos. ¿La historia de un fracaso?

“WE HAVE TO BEGIN SPEAKING MORE MODESTLY ABOUT HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY”

John Strawson is good at questioning preconceived notions. He claims, for example, that Western societies still have a lot to learn about human rights, and he rejects stereotypes about others and Orientalism, the concept that Edward Said coined 30 years ago which Strawson has applied to the field of legal studies. The Director of Law Postgraduate Programmes at the University of East London and a specialist in international law, Islamic jurisprudence and the Middle East, Strawson closed the conference about new Realities in Mediterranean countries organised by the UOC and the European Institute of the Mediterranean with the talk "Rising to the Challenge of Universal Human Rights", a timely subject upon the recent 60th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights. The story of a failure?

Drets humans universals? Pot desenvolupar aquesta idea? Hem estat discutint la qüestió dels drets humans durant segles, de la Grècia clàssica i Roma en endavant, i hem mantingut un llarg diàleg sobre això, dins d'Occident i entre occidentals i no occidentals, però el que em sembla que no hem tingut és un debat sobre la qüestió de la igualtat i sobre a qui han de ser inherents els drets, en altres paraules, a l'ésser humà. I em sembla que aquesta idea dels drets humans vinculats al ésser humà i no al ciutadà encara l'estem experimentant, tot i que pretenem que la tenim. Si mires quins drets tenen les

>>

¿Derechos humanos universales? ¿Puede desarrollar esta idea? Hemos estado discutiendo la cuestión de los derechos humanos durante siglos y hemos mantenido un largo diálogo sobre esto, dentro de Occidente y entre occidentales y no occidentales, pero lo que me parece que no hemos tenido es un debate sobre la cuestión de la igualdad y sobre a quién deben ser inherentes los derechos, en otras palabras, al ser humano. Y me parece que esta idea de los derechos humanos vinculados al ser humano y no al ciudadano todavía la estamos experimentando, aunque pretendemos que ya la tenemos.

>>

Universal human rights: could you elaborate on this idea? We have been discussing the issue of human rights for centuries now, ever since classical Greece and Rome, and we have held a long dialogue on it both in the West and between the West and non West. But what I think we haven't had is a discussion on the question of equality and who the rights are to be attached to, in other words, to human beings. I think that we are still experimenting this idea of human rights attached to the human being and not to citizens, although we pretend we already have but we don't have at all. If you look at

>>

“L’error és assumir que la radicalització política porta a la violència”

<<

persones, tots depenen del fet de ser ciutadans d’un estat o de l’estat com a part d’una organització, com la Convenció Europea de Drets Humans. Estem molt lluny encara de la noció que pel sol fet d’existir tenim automàticament drets.

Diu que, en aquest àmbit, les societats occidentals han estat “indolents”... Dic *indolents* perquè pensem que sabem què són els drets humans i creiem que n’hem tingut sempre. Assumim, sobretot a Occident, que en tenim una llarga tradició, i no és veritat. Històricament, la idea de drets humans es va desenvolupar a la Segona Guerra Mundial i sobretot

va arrencar amb la creació de la Carta de les Nacions Unides, però ens equivoquem si pensem que està dins de la cultura humana. Si ens centrem en la contribució occidental, molta part de la nostra història ha estat sobre conquesta i colonialisme, ha estat denegar els drets de les persones i tenir una concepció molt racista de qui és un ésser humà. La gran distinció entre els civilitzats i els no civilitzats està molt profundament arrelada en les societats occidentals i això és evident en els sistemes legals de països occidentals que reivindiquen una tradició de drets humans, sigui França, Gran Bretanya o els Estats

<<

Si miras qué derechos tienen las personas, todos dependen del hecho de ser ciudadanos de un estado o del estado como parte de una organización, como la Convención Europea de Derechos Humanos. Estamos muy lejos todavía de la noción de que por el solo hecho de existir tenemos automáticamente derechos.

Dice que, en este ámbito, las sociedades occidentales han sido “indolentes”... Digo *indolentes* porque pensamos que sabemos qué son los derechos humanos y creemos que los hemos tenido siempre. Asumimos, sobre todo en Occidente, que tenemos una larga

tradición, y no es verdad. Históricamente, la idea de derechos humanos se desarrolló en la Segunda Guerra Mundial y sobre todo arrancó con la creación de la Carta de las Naciones Unidas, pero nos equivocamos si pensamos que está dentro de la cultura humana. Si nos centramos en la contribución occidental, gran parte de nuestra historia se ha basado en conquista y colonialismo, denegar los derechos de las personas y tener una concepción muy racista sobre quién es un ser humano. La gran distinción entre los civilizados y los no civilizados está profundamente arraigada en las sociedades occidenta-

les y esto es evidente en los sistemas legales de países occidentales que reivindican una tradición de derechos humanos, sea Francia, Gran Bretaña o Estados Unidos. Es increíble que en las elecciones norteamericanas un afroamericano se haya convertido en presidente, porque sólo hace cuatro décadas que tienen los mismos derechos legales. Estas ideas son nuevas y no reconocerlo comporta superioridad, en el sentido de que Occidente cree que puede enseñar a los demás derechos humanos y democracia, y en los dos aspectos todos somos nuevas sociedades. De hecho, lo que necesitamos es empezar modesta-

<<

what rights people have, they all depend on being citizens of a state or on the state being part of a human rights organisation, like the European Convention on Human Rights. It seems to me we are still far from the notion that just because you exist, you automatically have rights.

You say that in this sense Western societies have been “lazy”... I say lazy because we think we know what human rights are, and we believe we’ve always had them. And there is an assumption, especially in the West, that we have a long tradition of human rights, but we know this is not true. Historically,

the idea of human rights was developed in World War II and took off with the creation of the United Nations Charter, but we really make a mistake if we think that is something embedded in the human culture. Take the Western contribution to history and you see that much of our history has been about conquest and colonialism; it has been denying people’s rights and having a very racist conception of who the human being is. This big distinction between civilised and uncivilised is very profoundly rooted in Western societies, and this is clear in the legal systems of states which in the West claim to

have a tradition of human rights, whether it is France, Great Britain or the United States. It is amazing that an Afro-American has been voted in as President in the American elections, because Afro-Americans have had equal rights for just four decades. So these ideas are new, and by not recognizing that we’re creating false notions of superiority, in the sense that the West believes that it can teach others about human rights and democracy, yet in both questions we are all new societies. Actually, we need to begin in a more modest way to project how we want to talk about human rights and democracy.

“El error es asumir que la radicalización política desemboca en violencia”

Units. És increïble que a les eleccions nord-americanes un afroamericà s’hagi convertit en president, perquè només fa quatre dècades que tenen els mateixos drets legals. Aquestes idees són noves i no reconèixer-ho comporta superioritat, en el sentit que Occident creu que pot ensenyar als altres drets humans i democràcia, i en tots dos aspectes tots som noves societats. De fet, el que necessitem és començar d’una manera més modesta a estudiar com volem parlar de drets humans i democràcia.

Quina pot ser la contribució d’altres cultures a aquest diàleg? Durant el colonialisme es

mente a estudiar cómo queremos hablar de derechos humanos y de democracia.

¿Cuál puede ser la contribución de otras culturas a este diálogo? Durante el colonialismo se europeizó el mundo y en el proceso se destruyeron las civilizaciones que existían en muchos continentes y las nociones de derecho y leyes, y esto se repitió en la manera como creamos las fronteras del mapa del mundo que básicamente tenemos hoy. Los sistemas legales que existen en estos países son, mayoritariamente, el sistema de derecho común británico o el sistema de derecho civil. Muchas de las sociedades que eran mu-

What might other cultures contribute to this dialogue? During colonialism the world was Europeanised, and in the process we destroyed the civilisations that existed on many continents along with their overall notion of law and rights. This was repeated in the way we created the boundaries of the world map that we basically have today. The legal systems that exist in these countries are mainly either the British common law system or the civil law system. Many of the societies that were Muslim were colonised, and their legal systems were dismantled. Some bits of Islamic law, like family or property law, were

“The mistake is to assume that political radicalisation leads to violence”

va europeïtzar el món i en el procés es van destruir les civilitzacions que existien a molts continents, i les nocions de *dret* i *lleis*, i això es va repetir en la manera com vam crear les fronteres del mapa del món que bàsicament tenim avui. Els sistemes legals que existeixen en aquests països són, majoritàriament, el sistema de dret comú britànic o el sistema de dret civil. Moltes de les societats que eren musulmanes van ser colonitzades i els sistemes legals van ser desmantellats i van incorporar algunes normes islàmiques, com la de família o de propietat, dins d’un marc legal occidental, com a l’Índia o al nord d’Àfrica.

sulmanas fueron colonizadas, y los sistemas legales fueron desmantelados y se incorporaron algunas normas islámicas, como la de familia o de propiedad, dentro de un marco legal occidental, como en la India o en el Norte de África. Y este fue también el caso incluso de países que no fueron colonizados, como Turquía o Irán. Cuando hablamos de la contribución de otras culturas a este debate debemos tener en cuenta estas experiencias coloniales. Es una cuestión complicada. Lo que pasó es que interrumpimos la metodología y, en consecuencia, la ley islámica no se puede presentar como extremadamente

incorporated into a Western legal framework, as in India or North Africa. This was also the case even in countries that were not colonised, like Turkey and Iran. When we talk about other cultures’ contribution to this debate, we have to take into consideration that it also relates to these past colonial experiences. It is a complicated question. What happened is that we interrupted the methodology and as a consequence Islamic law cannot be presented as being extremely backward and unaccustomed to the idea of rights, as often say not just scholars and the media but also the European Court of

I aquest va ser també el cas fins i tot de països que no van ser colonitzats, com Turquia o l’Iran. Quan parlem de la contribució d’altres cultures a aquest debat hem de tenir en compte aquestes experiències colonials. És una qüestió complicada. El que va passar és que vam interrompre la metodologia i, com a conseqüència, la llei islàmica no es pot presentar com a extremadament retrògrada i poc acostumada a la idea dels drets, com sovint diuen no només els acadèmics i la premsa, sinó el Tribunal Europeu de Drets Humans, que en el cas del Partit Refah va dir que la xara és inconsistent amb la Convenció

>>

retrògrada y poco acostumbrada a la idea de los derechos, como a menudo dicen no sólo los académicos y la prensa, sino el Tribunal Europeo de Derechos Humanos, que en el caso del Partido Refah dijo que la Sharía es inconsistente con la Convención Europea de Derechos Humanos. Es interesante, porque pidió que se prohibiera un partido político en Turquía, lo que contradice un requisito esencial del pluralismo político.

¿Hay, pues, un discurso sobre derechos humanos en el islam? Debemos ser claros en esto. Si formulas una pregunta diferente: ¿hay una tradición de derechos humanos en

>>

Human Rights, which in the Refah Party case said that the Shari’a is inconsistent with the European Convention on Human Rights. That is interesting, because the Court appealed the banning of a political party in Turkey, which contradicts an essential requirement of political pluralism.

Does that mean that there is a discourse on human rights within Islam? We have to be clear on this point. If you ask a different question: “Is there a tradition of human rights in Western law?”, you have to answer that until quite recently there wasn’t, because in the past Western society engaged

>>

<<

Europea de Drets Humans. És interessant, perquè va demanar que es prohibís un partit polític a Turquia, cosa que contradiu un requisit essencial del pluralisme polític.

Hi ha, doncs, un discurs sobre drets humans a l'islam? Hem de ser clars en això. Si formules una pregunta diferent, hi ha una tradició de drets humans al dret occidental?, has de contestar que fins molt recentment, no, perquè la societat occidental es movia abans per les croades, l'esclavatge, el colonialisme, el feixisme, l'estalinisme... Aixó no obstant, si preguntes si Occident és capaç de desenvolupar una cultura de drets humans,

<<

el derecho occidental?, debes contestar que hasta muy recientemente no, porque la sociedad occidental se movía por las cruzadas, la esclavitud, el colonialismo, el fascismo, el estalinismo... No obstante, si preguntas si Occidente es capaz de desarrollar una cultura de derechos humanos, claramente lo es. Depende de cómo quieras leer la historia. Para mí, es lo mismo en el caso de la ley islámica. Si la pregunta es: ¿ha sido la ley islámica históricamente una defensora de los derechos humanos?, la respuesta será no. Pero si quieres releer la ley islámica y sus fuentes, el Corán y las tradiciones, desde

<<

in crusades, slavery, colonialism, Fascism, Stalinism... However, if you ask whether the West is capable of developing a culture of human rights, clearly it is. It depends on how you want to read history. It is exactly the same when you come to Islamic law. If you ask: "Has Islamic law historically been a defender of human rights?", the answer would be no. But if you wish to read Islamic law and its sources, the Koran and traditions, from the standpoint of human rights, of course you can find a connection. You can take, for example, one of the sayings of the Prophet in the traditions: "The great-

clarament ho és. Depèn de com vulguis llegir la història. Per a mi, és el mateix pel que fa a la llei islàmica. Si preguntes: ha estat la llei islàmica històricament una defensora dels drets humans?, la resposta serà no. Però si vols rellegir la llei islàmica i les seves fonts, l'Alcorà i les tradicions, des del punt de vista dels drets humans, per descomptat que ho pots trobar. Pots agafar, per exemple, un dit del Profeta a la tradició: "La més gran *jihad* és parlar obertament davant del príncep", cosa que vol significar dir la veritat al poder. **Per tant, llibertat d'expressió?** Exactament. I és molt important perquè significa afrontar-

el punto de vista de los derechos humanos, desde luego que lo puedes encontrar. Puedes coger, por ejemplo, un dicho del Profeta según la tradición: "La más grande yihad es hablar abiertamente delante del príncipe", lo que significa decir la verdad al poder.

Por lo tanto, ¿libertad de expresión? Exactamente. Y es muy importante, porque implica enfrentarte al poder y decir lo que piensas. Luego, ¿por qué permitimos esta metodología cuando se trata del derecho occidental y no cuando se trata de los no occidentales? Es importante, porque si nos fijamos en las organizaciones políticas islá-

est jihad is to speak openly in front of the prince," which means speaking the truth to the power.

Meaning freedom of expression? Exactly. And this is very important because it means you stand up to power and say what you think. Of course you can find other things as well, just like in British legal culture slavery was legal and then was made illegal. So why do we allow this methodology in our way of approaching Western law but not in non-Western? This is important, because if you take for instance political Islamic organisations, many of which used to be viciously

te al poder i dir el que penses. Pots trobar altres coses, de la mateixa manera que en la història legal britànica l'esclavatge va ser legal i després es va abolir. Així doncs, ¿perquè permetem aquesta metodologia quan es tracta del dret occidental i no quan es tracta dels no occidentals? És important, perquè si agafes les organitzacions polítiques islàmiques, moltes de les quals solien oposar-se aferrissadament a la democràcia, els Germans Musulmans, a Egipte, o Hamàs, a Palestina, ara han desenvolupat una retòrica sobre compromís amb els drets humans i la democràcia. El que rebutgen els Germans Musul-

micas, muchas de las cuales solían oponerse enconadamente a la democracia, los Hermanos Musulmanes, en Egipto, o Hamás, en Palestina, ahora han ido desarrollando una retórica del compromiso con los derechos humanos y la democracia. Lo que rechazan los Hermanos Musulmanes del gobierno de Mubarak es que no les permita ser legales y participar en elecciones y que se violen constantemente los derechos humanos de sus miembros. Es el mismo argumento de Hamás tras ganar las elecciones en Palestina: ¿por qué no se nos reconoce como un gobierno democráticamente elegido? Puedes

opposed to democracy, like the Muslim Brotherhood in Egypt or Hamas in Palestine, both in the current period have been developing a rhetoric about commitment to human rights and democracy. The main objection of the Muslim Brotherhood to the Mubarak's government is its refusal to allow them to be legal and participate in elections. One of the main arguments is that the humans rights of their members are constantly being impaired. It's the same argument that Hamas after its election success in Palestine: Why aren't we being recognised as a democratically elected government? You might dis-

mans del govern de Mubàrak és que no els permeti ser legals i participar en eleccions, i que es violin constantment els drets humans dels seus membres. És el mateix argument de Hamàs després de guanyar les eleccions a Palestina: per què no se'ns reconeix com un govern democràticament elegit? Pots estar molt en desacord amb Hamàs i no voler tractar-hi, com la Unió Europea amb el govern austríac quan n'era membre el Partit de la Llibertat d'Àustria. És un tema diferent, però ningú hauria argumentat que els austríacs no tenien dret a votar-lo i, en canvi, als palestins quan voten se'ls castiga per superar

estar muy en desacuerdo con Hamás y no querer tratar con ellos, como hizo la Unión Europea con el gobierno austríaco cuando el Partido de la Libertad de Austria era uno de sus miembros. Es diferente, pero nadie habría argumentado que los austríacos no tenían derecho a votarlo y, en cambio, a los palestinos cuando votan se los castiga por superar los límites. Pienso que hemos desaprovechado una gran oportunidad de implicarnos en la cuestión de la democracia con estas fuerzas del islam político.

Usted se refiere a menudo a Edward Said. ¿Treinta años después, el orientalismo es

agree very much with Hamas and you might indeed not want to deal with them, just as the European Union didn't want to do with the Austrian government when the Austrian Freedom Party was part of it. It's a different issue, but no one would argue that the Austrians do not have the right to vote for this party, but when the Palestinians voted, they were punished as being beyond the pale. I think that we missed a big opportunity of engaging on the question of democracy with these forces of political Islam.

You often refer to Edward Said. Thirty years later, is Orientalism still valid? Yes, I think it

els límits. Penso que hem desaprofitat una gran oportunitat d'implicar-nos en la qüestió de la democràcia amb aquestes forces de l'islam polític.

Vostè es refereix sovint a Edward Said. Trenta anys després, l'orientalisme és encara vigent?

Sí que ho és. Penso que afrontem dos problemes quan parlem sobre l'islam. Un, que en el món islàmic tenim idees irredentistes sobre un islam pur que va sorgir al segle XVIII en el que és ara Aràbia Saudita amb el moviment *wahabi*, que intenta reduir els principis islàmics a una única versió homogènia de la veritat. I a Occident tenim un procés similar, perquè hi

todavía vigente? Sí que lo es. Pienso que afrontamos dos problemas cuando hablamos sobre el islam. Uno, que en el mundo islámico tenemos ideas irredentistas sobre un islam puro, que surgió en el siglo XVIII en lo que es ahora Arabia Saudí con el movimiento wahabí y que intenta reducir los principios islámicos a una única versión homogénea de la verdad. Y en Occidente tenemos un proceso similar, porque hay un intento constante de reducir la cultura y la civilización islámicas, y esto tiene efectos muy problemáticos en la política actual. El gobierno británico, por ejemplo, dice que está muy preocupado

is. I think we face two problems in talking about Islam. One, that in the Islamic world we have irredentist ideas about a pure Islam that arose in the 18th century particularly in what is now Saudi Arabia with the Wahhabi movement, which tries to reduce the Islamic principles to a single homogeneous version of the truth. And we also have from the West a very similar process, in which there is a constant attempt to try to essentialize Islamic culture and civilisation, and this has profound and problematic effects when dealing with current policies. For instance, the British government says it is very concerned

ha un intent constant d'essencialitzar la cultura i la civilització islàmiques, i això té efectes molt problemàtics en la política actual. El govern britànic, per exemple, diu que està molt preocupat pel que anomena la radicalització dels joves musulmans, i la *radicalització* està sovint connectada a la política exterior britànica. Però, per què els joves no haurien d'estar contra la guerra a l'Iraq?, al capdavant, fa quaranta anys, els joves nord-americans es van oposar a la del Vietnam i hi va haver una radicalització massiva. L'error és assumir que la radicalització política porta a la violència. El problema és que el supòsit amagat és que

por lo que denomina la *radicalización* de los jóvenes musulmanes, y la radicalización está a menudo conectada con la política exterior británica. Pero, ¿por qué los jóvenes no habrían de estar en contra de la guerra en Irak?; de hecho, hace cuarenta años, los jóvenes norteamericanos se opusieron a la de Vietnam y hubo una radicalización masiva. El error es asumir que la radicalización política desemboca en violencia. El problema es que el supuesto escondido es que el islam es esencialmente violento. Montesquieu dijo: "Mientras que el príncipe cristiano es moderado, el príncipe islámico es un fanático".

about what it calls the *radicalisation* of Muslim youth, and this radicalisation is often connected to British foreign policy. Yet why shouldn't young people be against the war in Iraq? After all, 40 years ago, American youth felt very strong about the war in Vietnam and there was a very massive radicalisation. The mistake is to assume political radicalisation leads to violence. The problem is that the hidden assumption of this argument is that Islam is essentially violent. Montesquieu said: "Whereas the Christian prince is moderate, the Islamic prince is a fanatic." And this idea of fanaticism of Muslims is deeply em-

>>

>>

>>

“La idea del fanatisme dels musulmans està molt incrustada en la civilització i la cultura política europees”

“La idea del fanatismo de los musulmanes está muy incrustada en la civilización y la cultura política europeas”

<<

l'islam és essencialment violent. Montequieu va dir: “Mentre que el príncep cristià és moderat, el príncep islàmic és un fanàtic”. I aquesta idea del fanatisme dels musulmans està molt incrustada en la civilització i la cultura política europea, de l'esquerra a la dreta, no és una cosa de l'extrema dreta als carrers, s'ensenya a les universitats. No sóc musulmà i no he de combatre els moviments *salafi* i *wahabi*, però sí que he de combatre el fet que en la cultura occidental les polítiques cap a l'altre estan basades en estereotips sobre qui són ells i la manera com ells, mil milions de persones, actuen i pensen.

<<

Y esta idea del fanatismo de los musulmanes está muy incrustada en la civilización y la cultura política europeas, de la izquierda a la derecha; no es algo de la extrema derecha en las calles, se enseña en las universidades. No soy musulmán y no tengo que combatir los movimientos salafi y wahabi, pero sí creo que debo combatir el hecho de que en la cultura occidental las políticas hacia el otro estén basadas en estereotipos sobre quiénes son y la manera como ellos, mil millones de personas, actúan y piensan.

En su libro *Law after Ground Zero* (El derecho después de la zona cero) ofrece un

<<

bedded in European civilisation and political culture, running through left to right. It is not something of the far-right in the street, is something taught in universities. I am not a Muslim and so I haven't got to fight the Salafi and Wahhabi movements, but I think I do have to fight the notion in Western culture that the way you frame policies towards others is based on stereotypes of who they are and how they, one billion people, act and think.

In your book *Law after Ground Zero*, you offer an alternative view to the clash of civilisations. At the end of the Cold War, there

En el seu llibre *Law after Ground Zero* (El dret després de la zona zero) ofereix una anàlisi alternativa al xoc de civilitzacions... En acabar la Guerra Freda hi havia la idea que la ideologia s'havia acabat. La tesi de Huntington era que el que reemplaçaria els conflictes seria un xoc de civilitzacions perquè algunes cultures eren antagòniques, particularment la civilització islàmica i Occident. L'11 de Setembre va ser, en certa manera, un gran moment per començar a veure com es concretava aquest xoc de civilitzacions. I ho vam tenir amb una esplèndida imatge estereotipada: Osama Bin Laden en enregistraments en vídeo impressio-

análisis alternativo al choque de civilizaciones... Al finalizar la Guerra Fría corría la idea de que la ideología se había acabado. La tesis de Huntington fue que lo que reemplazaría los conflictos sería un choque de civilizaciones, porque algunas culturas eran antagónicas, particularmente la civilización islámica y Occidente. El 11 de Septiembre fue, en cierto modo, un gran momento para empezar a ver cómo se concretaba este choque de civilizaciones. Y lo tuvimos con una espléndida imagen estereotipada: Osama Bin Laden en impresionantes grabaciones de vídeo, con atuendos exóticos, detrás de las

was an idea that ideology was over. According to Huntington's idea, what was going to replace conflicts was a clash of civilisations because he assumed some cultures were antagonistic and particularly Islamic civilisation and the West. In a sense 9/11 was a brilliant moment to begin to see a concretization of this clash of civilisations. And we had it in a most wonderful stereotyped image: Osama Bin Laden in amazing video recordings, wearing exotic clothing, behind rocks... And so we were able to say: “This is what they're like, and look what they've done.” And he played along

nants, amb vestits exòtics, darrere les roques... I així vam poder dir: així és com són i mira el que han fet. I ell va seguir el joc i va intentar situar l'11 de Setembre en un context que és precisament el mateix en què l'orientalisme occidental ha situat sempre l'islam. Tot això planteja diverses qüestions: Què es la civilització islàmica? És una civilització homogènia com es diu ara? El que és interessant sobre l'islam és que hi ha un intens desacord sobre què és. Des de la mort del Profeta al segle VII fins ara, no s'ha pogut establir mai una única font d'autoritat. És interessant, perquè tant en el món musulmà com a Oc-

rocas... Y dijimos: así es cómo son y mira lo que han hecho. Y él siguió el juego e intentó situar el 11 de Septiembre en un contexto que es precisamente el mismo en el que el orientalismo occidental ha situado siempre al islam. Todo esto plantea varias cuestiones: ¿Qué es la civilización islámica?, y ¿es una civilización homogénea, como se dice ahora? Lo interesante sobre el islam es que hay un intenso desacuerdo sobre qué es. Desde la muerte del Profeta en el siglo VII y hasta ahora, no se ha podido establecer nunca una única fuente de autoridad. Pero tanto en el mundo musulmán como en Occidente –no

with this and tried to put September 11 in a context that is precisely the same as Western Orientalism has always placed Islam. All of this raises several questions: What is Islamic civilisation? Is it a homogeneous civilisation as it is argued now? The most interesting thing about Islam is that there is an intense disagreement of what it really is. From the death of the Prophet in the 7th century to this present day, no single authority source has ever been established. It is interesting because both in the Muslim world and in the West – I do not like this term but it is convenient because it's short –

“The idea of Muslims’ fanaticism is very embedded in European civilisation and political culture”

cident –no m’agrada aquest terme però és convenient perquè és curt– s’intenta argumentar contra aquesta realitat històrica. No hi ha un islam homogeni i, de fet, és molt controvertit. Per tant, s’ha d’anar amb molt de compte a no caure fàcilment en aquest estereotip tan atractiu i acceptar Bin Laden com a representant de l’islam. És important desafiar la idea que l’11 de Setembre va ser el moment en què el xoc de civilitzacions es va fer realitat.

Prefereix no usar el terme *occident*. Per què? Hem heretat aquest concepte de la Guerra Freda, però té arrels més profundes en

me gusta usar este término pero es conveniente porque es corto– hay un intento de argumentar contra esta realidad histórica. No hay un islam homogéneo y, de hecho, es muy controvertido. Por lo tanto, se debe ir con mucho cuidado en no caer fácilmente en este estereotipo tan atrayente y aceptar a Bin Laden como representante del islam. Es importante desafiar la idea que el 11 de Septiembre fue el momento en que el choque de civilizaciones se hizo realidad.

Prefiere no usar el término *occidente*. ¿Por qué? Hemos heredado este concepto de la Guerra Fría, pero tiene raíces más profundas

there is an attempt to argue against this historical reality. There isn’t a homogeneous Islam, but in fact a very contested version of Islam. Therefore, we have to be extremely careful not to fall too easily into this nice stereotype and accept Bin Laden as representing Islam. It is important to challenge the notion that 9/11 was the moment when the clash of civilisations became true.

Why do you prefer not to use the term *West*? We have inherited this concept from the Cold War, but it has deeper roots in the whole colonial experience. It is a civilising concept and shows superiority. The West

l’experiència colonitzadora. És un concepte civilitzador i de superioritat. Occident com a concepte té molt pes en el discurs polític i no només a Europa o Amèrica del Nord. La idea d’Occident no és un concepte descriptiu passiu i és un concepte indesitjable en el sentit que l’usem per compartimentar el món en grups diferents, nosaltres i els altres. La idea d’Occident va ser reconstruïda quan els Estats Units va llençar la política de propagar la democràcia al Pròxim Orient de la qual, tràgicament, i còmicament també, l’Iraq havia de ser un dels blocs constructors més importants. El supòsit era

en la experiencia colonizadora. Es un concepto civilizador y de superioridad. Occidente como concepto tiene mucho peso en el discurso político y no sólo en Europa o Norteamérica. La idea de Occidente no es un concepto descriptivo pasivo, y es un concepto indeseable en el sentido de que lo usamos para compartimentar el mundo en grupos diferentes, nosotros y los otros. La idea de Occidente fue reconstruida cuando Estados Unidos comenzó la política de propagar la democracia en Oriente Medio, de la cual, trágicamente, y cómicamente también, Irak debía ser uno de los bloques constructores

as a concept is quite deeply woven into the political discourse, and not just in Europe or North America. The idea of the West is not a passive descriptive concept, and it is an undesirable concept in the sense that we use it to compartmentalise the world into different groups: us and the others. The idea of the West was quite well rebuilt when the United States created the Middle East policy of projecting a democracy of which tragically, or comically tragically, Iraq was meant to be one of its very important building blocks. The assumption was that you could go to Iraq, remove the despotic, Orientalist dictatorship

que podies anar a l’Iraq, fer fora aquesta dictadura despòtica i orientalista de Saddam Hussein i crear un model de democràcia que seria atractiu a la resta del Pròxim Orient. Després d’això, quan els EUA van intentar identificar què implicava aquesta política, van tenir problemes. Va ser fantàstic quan Condoleezza Rice va dir al Caire el 2004 que Amèrica no podia anar pel món donant lliçons de democràcia. Va ser molt important, perquè si es vol un concepte internacional sobre democràcia s’ha de fer molt més en aquests termes que no en una nova missió colonial. ■

más importantes. El supuesto era que podías ir a Irak, desbancar esa dictadura despótica y orientalista de Saddam Hussein y crear un modelo de democracia que sería atractivo para el resto de Oriente Medio. Después, cuando EEUU intentó identificar qué implicaba esta política, tuvo problemas. Fue fantástico cuando Condoleezza Rice dijo en El Cairo en 2004 que América no podía ir por el mundo impartiendo lecciones de democracia. Fue muy importante, porque si se quiere un concepto internacional sobre democracia se debe hacer mucho más en estos términos que no en una nueva misión colonial. ■

of Saddam Hussein and create a model of democracy that would become so attractive that the rest of the Middle East would like to adopt it. After that, when the US tried to identify what this policy meant, they had great difficulties. It was quite charming when Condoleezza Rice said in Cairo in 2004 that America could not teach the world about democracy and go around instructing people. That was extremely important, because if you want to create an international conception of democracy, it does need to be posed much more in those terms than in a kind of new colonial mission. ■